

Datum
5 oktober 2022

Contactpersoon
Wouter Zorg

Telefoonnummer
+3130 634 5819

Uw brief d.d.
12 januari 2021

Uw kenmerk

Ons kenmerk
1900237

Onderwerp
Kennisgeving afwijzing verzoek wijziging peilbesluit

Bijlage(n)
1 (AB-besluit)

Geachte

Aanleiding

U heeft eerder een verzoek ingediend tot het partieel wijzigen van het peilbesluit '*Tussen Kromme Rijn en Amsterdam-Rijnkanaal*'. Om gevolg te geven aan een uitspraak van de Rechtbank Midden-Nederland van 11 juli 2022 is uw verzoek thans expliciet ter behandeling voorgelegd aan het algemeen bestuur. In zijn vergadering van 5 oktober 2022 heeft het algemeen bestuur besloten uw verzoek **af te wijzen** en daarmee het college geen voorbereidingsprocedure te laten starten (zie [art. 84, lid 2, Waterschapswet](#)) voor deze partiele peilwijziging.

Ter uitvoering van dit besluit (zie [artikel 84, lid 3, Waterschapswet](#)) ontvangt u deze brief van ons college. Hierin wordt eerst de voorgeschiedenis in deze procedure belicht. Vervolgens wordt de besluitvorming toegelicht, zowel op procedurele als op inhoudelijke gronden.

Voorgeschiedenis

Procedureel

Bij brief van 12 januari 2021 heeft u verzocht tot het partieel wijzigen van het peilbesluit '*Tussen Kromme Rijn en Amsterdam-Rijnkanaal*', voor zover het betreft de watergangen rondom de kadastrale percelen HTN04 - L - 152 en HTN04 - L - 151.

Bij brief van 30 maart 2021 is door het college op dit verzoek gereageerd (DM1744702) en is medegedeeld dat er geen voorstel tot wijziging van het peilbesluit aan het algemeen bestuur wordt voorgelegd.

Tegen deze brief heeft u, na bezwaar, beroep ingesteld bij de Rechtbank Midden-Nederland. De rechtbank heeft bij uitspraak van 11 juli 2022 (ECLI:NL:RBMNE:2022:2665) dit beroep gegrond verklaard en – kort gezegd – geoordeeld dat niet het college maar het algemeen bestuur op uw verzoek dient te beslissen.

Poldermolen 2
Postbus 550
3990 GJ Houten
T (030) 634 57 00
post@hdsr.nl
www.destichtserijnlanden.nl

Inhoudelijk

Uw verzoek kent een voorgeschiedenis. In 2008 heeft het algemeen bestuur van ons waterschap het watergebiedsplan Tussen Kromme Rijn en Amsterdam Rijnkanaal vastgesteld. In dit watergebiedsplan zijn onder meer maatregelen ter verbetering van het watersysteem opgenomen. Na uitvoering van de maatregelen zijn peilgebiedsgrenzen en/of peilen vastgelegd in een peilbesluit.

Uw percelen zijn gelegen binnen het begrensde gebied waarvoor het peilbesluit 'tussen Kromme Rijn en Amsterdam-Rijnkanaal' is vastgesteld door het Algemeen bestuur (op 27 februari 2008). Specifiek is het terrein gelegen in een peilgebied waarvoor, blijkens de vigerende peilkaart, een zomerpeil van NAP + 1,60 m en een winterpeil van NAP +1,40 m is vastgesteld.

Sinds 2010 is op meer of minder regelmatige basis overleg geweest tussen de eigenaar van de percelen (eerder uw schoonvader, sinds 2018 u en uw echtgenote) en ons waterschap over de op de percelen onrechtmatig in stand gehouden onderbemaling. Daarbij is ook meerdere malen gewezen op de mogelijkheid tot een vergunningaanvraag. Naar aanleiding van een dergelijke aanvraag zou getoetst kunnen worden of het verlenen van een watervergunning voor de aanwezige onderbemaling tot de mogelijkheden behoort. Daarbij wordt (ook) gekeken naar de aspecten voorkomen van wateroverlast en -schaarste en het voorkomen van verzakkingen van de bodem. (beide aspecten zijn in deze casus een aandachtspunt) In een dergelijke vergunning zouden dan ook – eventueel – de marges opgenomen kunnen worden waarbinnen het oppervlaktewaterpeil beheerst kan worden. Een dergelijke werkwijze is staande praktijk.

U bent echter principieel van mening dat het waterbeheer – in relatie tot uw percelen – de verantwoordelijkheid van ons waterschap is en weigert een onderbemalingsvergunning aan te vragen. U bent van mening dat het beheer van het peil op uw perceel door het waterschap ter hand moet worden genomen. De geplaatste onderbemaling nadert het einde van de levensduur en vervanging vergt een stevige financiële inspanning. Bovendien bent u van mening dat een eventuele schadevergoedingsplicht ten gevolge van het (beoogde) lagere waterpeil niet bij u als particulier maar bij het waterschap dient te berusten. In geval van een onderbemalingsvergunning is c.q. blijft u namelijk zelf schadevergoeding plichtig en bij een (ambtshalve) wijziging van het peilbesluit komt eventuele schade voor rekening en risico van ons waterschap, zo heeft u toegelicht.

Handhavingstraject

Omdat overleg met u niet leidde tot een rechtmatige situatie is door het college, bij besluit van 1 december 2020, overgegaan tot het opleggen van een last onder dwangsom ter beëindiging van deze onderbemaling. Tegen deze last heeft u beroep ingesteld bij de rechtbank Midden-Nederland. Dit beroep is ongegrond verklaard (zaaknummers UTR 21/153 en 21/2078). Het tegen deze uitspraak gerichte hoger beroep is bij uitspraak van 10 augustus 2022 door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State ongegrond verklaard (ECLI:NL:RVS:2022:2328). Daarmee staat de rechtmatigheid van dit handhavingstraject in rechte vast.

Verzoek tot nadeelcompensatie

Daarnaast heeft u een verzoek gedaan tot nadeelcompensatie. Dit verzoek is, ook na heroverweging, afgewezen (DM1781695). Het daartegen door u gerichte beroep is door de rechtbank Midden-Nederland, bij uitspraak van 11 januari 2021, niet-ontvankelijk verklaard. (zaaknummer UTR 21/3889). Daarmee staat de rechtmatigheid van de afwijzing van het verzoek tot nadeelcompensatie in rechte vast.

Toelichting op de afwijzing

Procedureel

De uitgangspunten die het waterschap hanteert bij het opstellen van peilbesluiten en raamwaterplannen – zijnde besluiten van algemene strekking – zijn door het algemeen bestuur neergelegd in de *Beleidsnota Peilbeheer 2019* (hierna: *Beleidsnota*).¹ Het doel van de *Beleidsnota* is om beleid vast te leggen voor een goed, duurzaam en kostenbewust peilbeheer.

In de *Beleidsnota*, paragraaf 5.2, zijn de uitgangspunten neergelegd die gehanteerd worden in geval van een (beoogde) peilafwijking. Als uitgangspunt geldt dat wanneer het in de looptijd van een peilbesluit wenselijk is om onderdelen van het peilbesluit te wijzigen, het peilbesluit daartoe kan worden gewijzigd of middels een vergunning een afwijking kan worden toegestaan ('onderbemaling'). Er zijn sinds het vaststellen van het peilbesluit in 2008 geen wijzigingen (in functie of landgebruik) voor dit specifieke perceel geweest. Er zijn dus geen nieuwe omstandigheden om de afweging die destijds in het peilbesluit is gemaakt opnieuw te doen.

Bij een voorgenomen wijziging van het peilbesluit geldt dat deze met inachtneming van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure moet plaatsvinden. Deze wijze van besluitvorming legt potentieel, in algemene zin, een aanmerkelijk steviger beslag op ambtelijke inzet dan de besluitvorming die gepaard gaat met een vergunningaanvraag. Bovendien kunnen aan een vergunning (zijnde een beschikking) beter specifieke voorschriften worden verbonden dan aan een peilbesluit (zijnde een besluit van algemene strekking).

Uw percelen zijn een particulier terrein dat van oudsher, zij het qua peilbeheer in strijd met het vigerende peilbesluit, particulier wordt beheerd. Er zijn geen watersysteem-belangen die maken dat het waterschap het peil zou moeten wijzigen, dan wel het peil-regelende kunstwerk ter plaatse over zou moeten nemen. Om deze reden bent u eerder gewezen op de mogelijkheid om een vergunning aan te vragen.

U weigert echter – principieel – om deze vergunning aan te vragen en wenst een wijziging van het peilbesluit. Het college heeft u kenbaar gemaakt dat het geen voorstel tot wijziging van het peilbesluit zal voorleggen aan het algemeen bestuur. De rechtbank Midden-Nederland heeft in haar uitspraak van 11 juli 2022 echter geoordeeld dat deze gang van zaken juridisch gezien niet juist is, aangezien het algemeen bestuur bevoegd is tot het al of niet nemen van een peilbesluit. Vandaar dat uw verzoek alsnog in een openbare vergadering aan het algemeen bestuur is voorgelegd.

Inhoudelijk

Om een peilafwijking te kunnen toestaan en behouden mag deze, gelet op de *Beleidsnota*, geen overige belangen of belangen van anderen schaden. Overige belangen bestaan uit onder andere cultuurhistorie, archeologie, natuurgebieden, reservata- of natuurontwikkelingsgebieden, landbouwgebieden, agrarisch grasland met natuurwaarden, waterkwaliteit, bebouwd gebied en civieltechnische effecten. Een peilafwijking kan ook nadelige effecten hebben op belangen van anderen, binnen en/of buiten de peilafwijking, zoals wateroverlast, toe- of afname van kwel/wegzijging, additionele watervraag wat resulteert in een hoger waterpeil in de aanvoerroute, funderingsproblematiek, oeverbeschoeiingen, enzovoort.

Belangenonderzoek Witteveen & Bos

Zoals u bekend is, heeft in deze kwestie, onder meer voor het uitvoeren van een check op de besluitvorming, een belangenonderzoek plaatsgevonden door een externe partij, Witteveen & Bos. In dit onderzoek, waarin nauwgezet alle belangen in kaart zijn gebracht, wordt geconstateerd dat er verschillende tegenstrijdige belangen met betrekking tot het te hanteren waterpeil een rol spelen. Omdat het perceel bovendien een Rijksmonument betreft, is voor eventuele aanpassing van het waterpeil instemming van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed benodigd vanwege de mogelijke

¹ Te raadplegen via: <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR636295/1>

schade aan archeologische resten. (zoals u eveneens bekend is, heeft de Rijksdienst in juni 2021 juist aangegeven een spoedige beëindiging van de onderbemaling voor te staan.)

Aangezien de belangen niet eenduidig en wel tegenstrijdig zijn, wordt door Witteveen & Bos geadviseerd om het vigerende peilbesluit niet aan te passen.

Kosten en mogelijke aansprakelijkheid voor schade

Gelet op de beleidsnota geldt als uitgangspunt dat belanghebbende(n) van een peilafwijking de kosten draagt voor het beheer en onderhoud van de kunstwerken die nodig zijn voor de peilafwijking. Voor zover u in uw verzoek op deze kosten heeft gewezen, geldt dus dat wij als uitgangspunt hanteren dat u daarvoor zorg dient te dragen.

U heeft verder gewezen op het risico van eventuele aansprakelijkheid voor mogelijk optredende schade bij belendende percelen. U stelt dergelijke risico's als particulier niet te kunnen dragen. Hierover kunnen wij opmerken dat de door u beoogde wijziging van het peilbesluit in dit geval louter uw particuliere belangen dient. Het lijkt ons bestuur niet aangewezen dat de daarmee gepaard gaande risico's in dat geval ten laste van ons waterschap - en daarmee de inwoners van ons beheergebied - dienen te worden gebracht. Overigens wijzen wij er op dat uit het stelsel van de Waterwet (artt. 7.14 jo 7.16) voortvloeit dat als wij, bij wijziging van een besluit op aanvraag, tot schadevergoeding gehouden zouden zijn, deze schade bij beschikking in rekening gebracht kan worden bij de verzoeker van dat besluit.

Conclusie

Een (ambtshalve) wijziging van het peilbesluit, gedurende de looptijd ervan, komt in beeld in geval die wijziging vanuit het oogpunt van de doelstellingen van de Waterwet is aangewezen. Daarvan is in dit geval geen sprake. Er is bovendien sprake van deels tegenstrijdige belangen. De belangen van omwonenden van de betreffende watergangen en het belang van het in stand houden van het perceel als Rijksmonument pleiten tegen een wijziging van het peilbesluit.

Ook de vrees voor kosten van beheer en onderhoud en mogelijke aansprakelijkheid voor schade van derden, bieden in dit geval geen aanknopingspunt om tot wijziging van het peilbesluit over te gaan.

Redenen waarom het algemeen bestuur op 5 oktober 2022 tot afwijzing van uw verzoek heeft besloten, hetgeen tevens impliceert dat ons college in dit verband niet over gaat tot het opstarten van een voorbereidingsprocedure tot wijziging van het vigerende peilbesluit.

Hoogachtend,
Dijkgraaf en Hoogheemraden,

F.H.M. Apeldoorn,
secretaris-directeur

J.C.H. Haan,
dijkgraaf

Bijlage: AB-besluit 5 oktober 2022